

УДК 37.013.42

І. Маріуц, канд. пед. наук, асист.
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ

ПІДТРИМКА РОЗВИТКУ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Здійснено порівняльний аналіз досвіду країн Європейського Союзу в підтримці розвитку компетентнісного підходу на рівні національних стратегій, які досягли значного прогресу у включенні ключових компетентностей у національні навчальні плани й інші регулюючі документи за такими напрямками – рідна мова, математика та природничі науки, іноземні мови, суспільствознавство та підприємництво, цифрова компетентність. Грунтуючись на даних досліджень і національних практиках представлено ряд заходів, які можуть ефективно вирішувати ці проблеми.

Ключові слова: *якість освіти, навички, компетентності, ключові компетентності, підхід до основних компетентностей.*

Постановка проблеми. Сучасні цивілізаційні тенденції розвитку висувають нові вимоги до. Нині світове співтовариство беззастережно визнає якість освіти головною метою, пріоритетом розвитку суспільства у XXI ст., якому підпорядковані всі інші показники людського життя. Посилення уваги до поліпшення якості освіти дозволило замислитись над переліком певних компетентностей, які дозволяють людині реалізуватись у професійній діяльності. Компетентнісний підхід є ключовим і в процесі модернізації вищої освіти в Україні, саме тому висвітлення його основних положень є актуальною потребою часу.

Метою дослідження є представити висновки з деяких проблем, із якими стикаються європейські країни при реалізації підходу до розвитку ключових компетентностей, а також виявляти проблемні області й загальні перешкоди.

Стан дослідження. Аналіз психолого-педагогічних досліджень (В. Байденко, В. Болотова, В. Серикова, Дж. Равена, В. Хутмахера, А. Хуторського, В. Шадрікова, І. Зимньої, І. Родігіної, А. Поленової, О. Овчарук та інші) показує, що проблема компетентнісного підходу не є новою. Орієнтування на засвоєння вмінь, способів діяльності, більше того, узагальнених способів дій було провідним у працях вітчизняних педагогів (М. Скаткіна, І. Лернера, В. Краєвського, Г. Щедровського, В. Давидова) і їхніх послідовників.

Виклад основного матеріалу. Розглядаючи тезаурус тематики, вітчизняний учений проф. О. М. Топузов, у компетентнісному підході вихідними вважає поняття "компетенція" і "компетентність". Поняття "компетенція" більше відображає зовнішні чинники та вводиться як вимоги до засвоєння учнями сукупності знань, способів діяльності, досвіду і ставлення. Поняття "компетентність" відображає внутрішній бік діяльності учня щодо реалізації цих вимог, і визначається як набута у процесі навчання інтегрована здатність учня, яка складається зі знань, умінь, досвіду, цінностей і ставлень, що можуть цілісно реалізовуватися на практиці. За цільовими та змістовими ознаками компетентності поділяються на ключові (уміння вчитися, спілкуватися державною, рідною й іноземними мовами (комунікативна), математична, інформаційно-комунікаційна, соціальна, громадянська, загальнокультурна, підприємницька і здоров'язбережувальна компетентності), загальнопредметні (галузеві) і предметні. Із психолого-педагогічного погляду, визначення компетентності надає можливість виокремити такі її складники: здатність суб'єкта – є власне психологічним складником; вирішення завдань – практико-орієнтований (діяльнісний) складник; клас завдань – культурологічний складник [5, с. 26].

Світові процеси оновлення освіти позначилися і на Україні, торкнувшись усіх аспектів навчальної діяльності. Як стверджує О. Пометун, нині у світі є три підходи

(моделі), на основі яких можна аналізувати й розбудувати освітній процес у сучасній школі: підхід із погляду змісту – головне те, "що викладається учням у школі", навчальний план (навчальні програми) є набором "знанневих" можливостей учня, які можуть реалізовуватися на уроках і в позаурочний час; підхід із погляду процесу навчання – з'ясовується, що відбувається під час навчання, як учні навчаються, що насправді вони засвоюють із викладеного, при цьому аналізу підлягають "реальні" явища та процеси, коли учні разом з учителем здійснюють пізнавальну діяльність у класі чи поза ним; підхід із погляду результатів – на думку О. Пометун, він охоплює багато компетентностей (знання, вміння, навички, ставлення), якими мають оволодіти учні, які закінчують школу [3].

Національні стратегії щодо сприяння розвитку ключових компетентностей у країнах Європейського Союзу прийняли різні підходи в підтримці їхнього набуття. Залежно від країни та ключових компетентностей, про які йдеться, національні стратегії можуть зосередитися на одній компетентності або можуть охоплювати дві чи більше ключових компетентностей. Більшість країн розробили національні стратегії, принаймні, трьох ключових компетентностей.

Зокрема, О. Павлик зазначає, що "у світовій практиці існують різні погляди на проблему компетентнісного підходу, зокрема щодо її суті, новизни й засобів залягнення, водночас у більшості таких досліджень проблема розглядається в загальнодидактичному аспекті без урахування специфіки навчального предмета, етапу навчання школярів. [4, с. 66]. Проте, можемо заперечити це твердження, оскільки цілі національних стратегій і цільових груп у країнах ЄС варіюються залежно від ключової компетентності. Загалом, стратегії, спрямовані на читання націлені на підвищення рівня грамотності й заохочують до поліпшення навичок читання, і, зазвичай, націлені на суспільство загалом. У стратегічних документах із математики, природничих наук і техніки, побоювання з приводу скорочення числа випускників у цих галузях, схоже, є основною рушійною силою для європейських країн. Найпоширенішими цілями, згаданими в цих стратегіях є: сприяти формуванню позитивного іміджу природничих наук; підвищити рівень знань із природничих наук загалом; поліпшити викладання й навчання природничих наук на базі школи; підвищити інтерес учнів до дисциплін природничого циклу, а, отже, збільшити використання наукових досліджень на рівні середніх (старших класів) і вищих навчальних закладів; прагнути до гендерного балансу в навчанні та професійній діяльності у MST галузі (математика, природничі науки й технології); і представити навички необхідні роботодавцям, тим самим допомагаючи зберегти конкурентоспроможність. Найпоширенішими освітніми цілями у стратегічних документах, присвячених цифровій компе-

тентності є підвищення інтеграції ІКТ у процес навчання, прищепити учням володіння необхідними навичками ІКТ, забезпечення підготовки вчителів у галузі ІКТ і покращення інфраструктури ІКТ у школах.

Наведемо конкретні приклади підходів до національних стратегій підтримки розвитку ключових компетентностей у різних країнах ЄС.

Національні стратегії можуть зосереджуватися на одній або декількох ключових компетентностях. Польща впровадила національну стратегію, яка включає в себе завдання для всіх ключових компетентностей, визначених у Рекомендаціях 2006 р. [2]. Іспанія, Литва, Австрія й інші країни мають стратегії, які включають дії з розвитку всіх або більшості ключових компетентностей.

У **Польщі** Стратегія розвитку освіти в 2007–2013 рр. передбачала зміни навчального плану, при цьому більше уваги приділялося розвитку ключових компетентностей, щоб допомогти в перспективах працевлаштуванню майбутніх випускників. Унаслідок цього, новий основний навчальний план (2008) прийнято відповідно до нового підходу й організовано навколо ключових компетентностей, таких як уміння навчатися, комунікації, математичне мислення і т. д. В *Іспанії* органічний закон про освіту 2/2006 (LOE) включив, уперше, термін "базові компетентності" де в положеннях про освіту, встановлено, що "навчальний план розуміється як сукупність цілей, базових компетентностей, змісту, педагогічних методів і критеріїв оцінки". Державні нормативні акти, розроблені LOE встановлюючи загальний базовий навчальний план для обов'язкової освіти для всієї держави, визначили вісім основних компетентностей і описали, як кожна галузь або суб'єкт вносить свій вклад у розвиток цих базових компетентностей. Конкретні стратегії для рідної мови (читання), іноземної мови, природничих наук, цифрової компетентності й почуття ініціативи та підприємництва також були введені в дію.

Розвиток навичок читання, математики, природничих наук, іноземних мов, громадянської освіти та підприємництва згадуються у **Литовському** Положенні про Стратегію національної освіти 2003–2012 рр. Цілі, поставлені до базових навичок – скоротити вдвічі відсоток 15-літніх студентів, які не досягають мінімального рівня з читання, письма, арифметики, природничих і соціальних наук; зменшити відносну відмінність між кількістю чоловіків і жінок серед випускників у галузі математики, інформатики, природничих наук і технологій, принаймні, на половину. Основні навчальні плани були реорганізовані на основі семи ключових компетентностей: уміння вчитися, спілкування, пізнання, ініціатива і творчість, соціальні, особисті й культурні компетентностей. Литва також має спеціальні стратегічні документи для грамотності читання та підприємництва.

Національні стратегії, які націлені на дві або три ключові компетентності є загальними. Ці стратегії, зазвичай, зосереджені на основних навичках і компетентностях, спрямованих на рідну мову й математику, або розширення компетентностей у математиці, природничих науках і техніці [1].

Рідна мова. Навички грамотності, зазвичай, опиняються в центрі уваги дитячих компетентностей у їхній рідній мові (або мові навчання). Приблизно в половині національних стратегій і планів дій європейських країн читання має місце; вони часто зосереджуються на розвитку читання як на навчанні протягом усього життя.

У **Португалії** національна стратегія грамотності сприяє ряду ініціатив: читання у сім'ї; здоров'я й читання; рекламні телевізійні оголошення, пов'язані з читанням; гасло "ЧИТАННЯ +" ("Ler +"), із діяльністю в різних установах,

таких як публічні бібліотеки, культурні асоціації [<http://www.planonacionaldeleitura.gov.pt>; <http://www.iplb.pt>].

В інших випадках країни ввели у спеціальні освітні стратегії грамотності, які концентруються на набутті навичок грамотності в рідній мові, в основному в контексті шкільної освіти. Як уже згадувалося вище, у ряді країн стратегії грамотності комбінуються зі стратегіями кількісного мислення (numeracy strategies).

В **Ірландії**, Національна стратегія підвищення рівня грамотності й кількісного мислення серед дітей і молоді 2011–2020 рр. спрямована на забезпечення того, щоб кожна дитина вийшла зі школи, опанувавши навички грамотності й лічби. Вона встановлює широке коло програм для реформ із підготовки вчителів початкової школи та підвищення кваліфікації для вчителів і директорів шкіл. Вона також сприяє залученню батьків і суспільства, зобов'язання до студентів із додатковими потребами у плані навчання й реформ у змісті навчальної програми на початковому та післяпочатковому рівнях із метою досягнення цих життєво важливих навичок.

Математика та природничі науки. Національні стратегії, які спеціально присвячені математиці або природничим наукам не надто поширені. Це більше звично для країн, які розробляли ширші стратегії, що включають цілі для обох предметних галузей. У багатьох випадках ці стратегії спрямовані на заохочення студентів продовжувати навчання або обрати кар'єру в напрямі MST (математика, природничі науки, технології) із метою задоволення потреби у кваліфікованих працівниках серед працівників.

У **Португалії**, Міністерство освіти і науки запустило план дій із математики (Plano de Ação para a Matemática – PAM) у 2006/07 рр. У 2011/12 н/р такі питання також були актуальними: узагальнення навчальної програми з математики; створення бази даних освітніх ресурсів із математики; оцінка підручників із математики; розробка шкільних проєктів спрямована на поліпшення навчання учнів із математики (з 1-го по 9-й клас).

У **Сполученому Королівстві (Уельс)**, у 2012 р. документ "Наука в Уельсі: Стратегічна програма з природничих наук та інновацій в Уельсі" ("Science for Wales: A Strategic Agenda for Science and Innovation in Wales") розглядає роль природних наук в освіті, а також висвітлює галузі, які викликають особливе занепокоєння. Роль, яку відмінне знання природничих наук відіграє у школі – це забезпечення того, щоб молодь обирала для подальшого вивчення й розглядала кар'єру в галузі природничих наук, як проблему скорочення чисельності тих, хто вивчає STEM предмети (наука, технології, інженерія й математика) на GCSE і A рівні [1].

У **Нідерландах** Platform Bèta Techniek, за дорученням уряду, секторів освіти й бізнесу, працює в напрямі запобігання браку кваліфікованих кадрів у галузі MST. Початкова мета полягала в тому, щоб досягти 15 %-го збільшення кількості студентів які вивчають науково-технічні дисципліни. Цієї мети було досягнуто. Стратегію, розпочату в 2004 р., було оцінено в 2010 р. і надано нову часову рамку, яка триватиме до 2016 р. Завдання полягає не лише в тому, щоб зробити кар'єру в галузі природничих наук привабливішою, але й впровадити освітні інновації, які підвищать мотивацію молодих людей і кинуть виклик. Існують окремі програмні лінії для початкової та середньої освіти, професійно-технічної і вищої освіти. Діяльність націлена на школи, університети, підприємства, міністерства, муніципалітети, регіони й галузі економіки. Основна мета полягає в тому, щоб гарантувати, що майбутня пропозиція працівників розумової праці задовольнятиме майбутній попит, але програма також прагне забезпечити ефективніше предста-

влення талановитих професіоналів на ринку праці. Особлива увага приділяється дівчатам / жінкам і представникам етнічних меншин.

Іноземні мови. Менше половини європейських країн (або регіонів), мають національну стратегію для стимулювання розвитку іноземної мови. Одним із прикладів є довготермінова програма навчання іноземних мов, яку було введено в Іспанії.

Комплексна програма для вивчення іноземних мов (2010–2020) здійснюється іспанським Міністерством освіти, культури і спорту у співпраці з автономними співтовариствами та спрямована на заохочення вивчення мови з раннього віку, і є першим проявом комплексної державної політики для підвищення рівня знання мов. Крім того, план Посилення вивчення іноземних мов спрямований на сприяння поліпшенню вивчення іноземної мови.

Суспільствознавство та підприємництво. Так само менше половини країн розробили національні стратегії для "соціальних і громадянських компетентностей", хоча національні стратегії, що розвивають "почуття ініціативи та підприємництва" є поширенішими. Деякі приклади стратегій, здійснюваних країнами в цих двох галузях, наведені нижче:

У французькій спільноті **Бельгії**, парламентський указ від 2007 р. направлений на зміцнення освіти для активної та відповідальної громадянської позиції у школі. Згідно з цим указом, комплексний підхід до громадянської освіти, який включає в себе організацію між-дисциплінарних тематичних заходів, створення студентських представницьких органів у школі та викладання кількох тем у межах різних предметів повинні бути реалізовані у початкових і середніх школах. В указі також передбачена експертна комісія з науково-педагогічних кадрів, яка у 2009 р. опублікувала довідковий документ під назвою "Бути і стати громадянином", а також педагогічні інструменти для навчання і оцінки громадянської освіти в старших класах середньої школи [1].

У **Данії**, Стратегія з питань освіти і підготовки кадрів у галузі підприємництва (2009) була розроблена на основі партнерства між чотирма міністерствами: Міністерством науки, інновацій і вищої освіти, Міністерством культури, Міністерством у справах дітей та освіти й Міністерством бізнесу і зростання. Стратегія описує активне інвестування у навчання підприємництва в освітніх установах. У майбутньому, закони, розпорядження й контракти / продуктивність із розвитку будуть присвячені навчанню та підготовці кадрів у галузі підприємництва там, де це доречно, з участю всіх рівнів освіти, виділяючи кошти й залучаючи підприємництво до управління навчальними закладами.

У **Норвегії** план дій Підприємництва в освіті та підготовці кадрів – від обов'язкової школи до вищої освіти на 2009–2014 рр. був запущений у вересні 2009 р. Основною метою плану дій було підвищення якості та сфери підприємницької освіти і професійної підготовки на всіх рівнях і у всіх напрямках системи освіти. Система освіти розглядалася як життєво важливе значення для розвитку культури підприємництва та творчого суспільства. Навчання підприємству може допомогти студентам ознайомитися з місцевим робочим і діловим життям, а також прагнення до кращого співробітництва між системою освіти і трудовим життям, місцеві робочі місця можуть використовуватися як бази для навчання.

Цифрова компетентність. На відміну від загальної картини для інших ключових компетентностей, майже всі європейські країни мають певну національну стратегію, пов'язану з цифровою компетентністю. Ці стратегії можуть бути досить широкими, що охоплюють

кілька галузей, таких як Е-Уряд (e-Government), інфраструктурні і широкопasmові мережі, ІКТ безпека й розвиток ІКТ, електронні навички паралельно з розвитком ІКТ у школах, або ж вони можуть зосередитися виключно на ІКТ в освіті. У більшості країн із національної стратегії щодо використання ІКТ в освіті, є також загальна національна стратегія у сфері ІКТ [1].

Висновки. Необхідність підвищення якості й актуальності навчочих і компетентностей, із якими молоді європейці залишають школу, була визнана на рівні ЄС і на національному рівні. Актуальність вирішення цієї проблеми ще раз підкреслюється нинішньою ситуацією, у якій Європа стикається з високим безробіттям серед молоді, а в деяких випадках серйозні невідповідності у кваліфікаціях. Останнім часом концепція ключових компетентностей набула популярності в європейських системах освіти. Більшість європейських країн досягли значного прогресу у включенні ключових компетентностей у національні навчальні плани й інші регулюючі документи. Відбулися позитивні зміни у визначенні конкретних результатів навчання, і в цей час ведеться робота з розробки ряду інструментів оцінки для підтримки процесу навчання (European Commission, 2012b). Європейська політична мережа із впровадження ключових компетентностей (KeyCoNet) аналізує нові ініціативи для розвитку ключових компетентностей. Однак залишається ряд проблем, одна з них пов'язана з необхідністю більш стратегічного підходу в підтримці підходу до основних компетентностей у школі. Друга проблема пов'язана із зусиллями щодо зміцнення статусу транскордонних компетентностей (цифрових, цивільних і підприємницьких) порівняно з традиційними предметними компетентностями. Крім того, існують показники зниження частки основних навчочих у молодших учнів (рідна мова, математика і природничі науки) і залучення більшої кількості молодих людей до проведення досліджень і кар'єри вищого рівня з математики, природничих наук і технічних (MST).

Список використаних джерел

1. Developing Challenges and Opportunities for Policy Eurydice Report at School in Europe: Key Competences 2012, p. 13–19.
2. Recommendation 2006/962/EC of the European Parliament and the Council of 18 December 2006 on key competences for lifelong learning, OJ L 394, 30.12.2006.
3. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / Н. М. Бібік, Л. С. Ващенко, О. Я. Савченко й ін. ; за ред. О. В. Овчарук. – К. : К.І.С., 2004.
4. Павлик О. Компетентісно орієнтований підхід до навчання в контексті неперервної мовної освіти: суть, проблеми та перспективи // Рідна школа. – 2010. – № 7–8 (липень – серпень). – С. 66.
5. Топузов О. М. Компетентнісні засади сучасного підручничотворення // Експертиза шкільних підручників : інструктивно-методичні матеріали для експертизи електронних версій проєктів підручників для учнів 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів : посібник ; за ред. О. М. Топузова, Н. Б. Вяткіної. – К. : Педагогічна думка, 2016. – С. 26.

References

1. Developing Challenges and Opportunities for Policy Eurydice Report at School in Europe: Key Competences, 2012, p. 13-19.
2. Recommendation 2006/962/EC of the European Parliament and the Council of 18 December 2006 on key competences for lifelong learning, OJ L 394, 30.12.2006.
3. Kompetentnisnyi pidkhd u suchasni osviti: svitovyi dosvid ta ukraïnski perspektivy / N. M. Bibik, L. S. Vashchenko, O. Ia. Savchenko ta in. ; za red. O. V. Ovcharuk. – K. : K.I.S., 2004.
4. Pavlyk O. Kompetentnisno oriyentovanyi pidkhd do navchannia v konteksti nepererвної movnoi osviti: sut, problemy ta perspektivy // Ridna shkola, № 7 – 8 (lypen – serpen) 2010, s. 66.
5. Topuzov O. M. Kompetentnisni zasady suchasnoho pidruchnykotvorennya // Ekspertyza shkilynykh pidruchnykiv : instruktivno-metodychni materialy dlia ekspertyzy elektronnykh versii proektiv pidruchnykiv dlia uchniv 8 klasu zahalnoosvitnykh navchalnykh zakladiv posibnyk ; za red. O. M. Topuzova, N. B. Viatkini. – K. : Pedahohichna dumka, 2016. – S. 26.

I. Mariuts PhD (Pedagogical Sciences), Assistant Professor
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

THE SUPPORTING OF THE DEVELOPMENT OF KEY COMPETENCES IN COUNTRIES OF EU

The need to improve the quality and relevance of the skills and competences with which young Europeans leave school has been recognised at EU and national level. The urgency of addressing this issue is further underlined by the current situation in which Europe faces high youth unemployment and, in some cases, serious skills mismatches. In recent years, the concept of key competences has gained prominence in European education systems. Most European countries have made significant progress in incorporating the key competences into national curricula and other steering documents. There have been positive developments in defining specific learning outcomes and work is underway in developing a range of assessment tools to support the learning process (European Commission, 2012b). The European Policy Network on the Implementation of the Key Competences (KeyCoNet) analyses emerging initiatives for the development of the key competences. However a number of challenges remain. One of them relates to the need for a more strategic approach in supporting the key competences approach at school. A second one is related to the efforts to enhance the status of the transversal competences (digital, civic and entrepreneurship) as compared to the traditional subject-based competences. Furthermore there are the imperatives of lowering the proportion of low achievers in the basic skills (mother tongue, mathematics and science) and encouraging more young people to pursue higher-level studies and careers in mathematics, science and technology (MST). This cross-country research has been produced in the main objective of the article is to present the findings on some of the challenges that European countries face in the implementation of the key competences approach, and to identify problem areas and common obstacles. Based on research evidence and national practices, the article will also outline a range of measures that have the potential to effectively address these challenges. The comparative analysis is organised in the questions of countries the support of development of the key competences approach.

Keywords: quality, skills, competences, key competences, key competences approach.

И. Мариуц, канд. пед. наук, ассист.
Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Киев, Украина

ПОДДЕРЖКА РАЗВИТИЯ КЛЮЧЕВЫХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ В СТРАНАХ ЕВРОПЕЙСКОГО СОЮЗА

Необходимость повышения качества и актуальности навыков и компетентностей, с которыми молодые европейцы покидают школу, была признана на уровне ЕС и на национальном уровне. Актуальность решения этой проблемы еще раз подчеркивается нынешней ситуацией, в которой Европа сталкивается с высокой безработицей среди молодежи, а в некоторых случаях серьезные несоответствия в квалификациях. В последние годы концепция ключевых компетентностей приобрела известность в европейских системах образования. Большинство европейских стран добились значительного прогресса в включении ключевых компетентностей в национальные учебные планы и другие регулирующие документы. Произошли позитивные изменения в определении конкретных результатов обучения, и в настоящее время ведется работа по разработке целого ряда инструментов оценки для поддержки процесса обучения (European Commission, 2012b). Европейская политическая сеть по внедрению ключевых компетентностей (KeyCoNet) анализирует новые инициативы для развития ключевых компетентностей. Однако остается ряд проблем. Один из них связан с необходимостью более стратегического подхода в поддержке подхода к основным компетентностям в школе. Второй вопрос связан с усилиями по укреплению статуса трансграничных компетентностей (цифровых, гражданских и предпринимательских) по сравнению с традиционными предметными компетентностями. Кроме того, существуют показатели снижения доли основных навыков у младших учеников (родной язык, математика и наука) и привлечение большего числа молодых людей к проведению исследований и карьеры более высокого уровня по математике, науке и технике (MST). Целью исследования является представить выводы по некоторым из проблем, с которыми сталкиваются европейские страны при реализации подхода к развитию ключевых компетентностей, а также выявлять проблемные области и общие препятствия. Основываясь на данных исследований и национальной практике, в статье также представлен ряд мер, которые могут эффективно решать эти проблемы. Сравнительный анализ организован в вопросах стран по поддержке развития компетентностного подхода.

Ключевые слова: качество образования, навыки, компетентности, ключевые компетентности, подход к основным компетентностям.

Відомості про автора

Мариуц Ілона Олександрівна – кандидат педагогічних наук, асистент кафедри педагогіки Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Україна, Київ.

Контактна інформація: (044) 521-35-13, ilonamariuts@gmail.com

Мариуц Ілона Александровна – кандидат педагогических наук, ассистент кафедры педагогики Киевского национального университета имени Тараса Шевченко, Украина, Киев.

Контактная информация: (044) 521-35-13, ilonamariuts@gmail.com

Mariuts Ilona – PhD (Pedagogical Sciences), Assistant Professor of Pedagogy Department at Taras Shevchenko National University of Kyiv.

Contact Information: (044) 521-35-13, ilonamariuts@gmail.com

УДК 378

А. Марушкевич, д-р пед. наук, проф.
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ У ВНЗ

Розглядаються питання удосконалення процесу професійної підготовки студентів у вищих навчальних закладах Вказується на важливість професійної компетентності науково-педагогічних працівників. Акцентується увага на значущості оновлення методів, прийомів, засобів і технологій навчання. Наголошується на важливості застосування найсучасніших методів і прийомів діяльності викладачів при реалізації ними інформаційної, структурно-систематизуючої, мотиваційно-стимулюючої, інтерактивної дидактичних функцій, а також функцій закріплення, контролю та самоконтролю знань студентів. Доводиться необхідність застосування найновіших технологій навчання.

Ключові слова: студенти, ВНЗ, навчання, методи, прийоми, засоби, технології, функції.

Постановка проблеми. Неперервний розвиток науки досить сильно впливає на зміни в освітній галузі. Виникає необхідність урахування розбіжності між якістю

одержуваних студентами знань і рівнем потреб на ринку праці. З'являються нові протиріччя між вимогами до людини високотехнологічного суспільства і рівнем про-